

korte mededelingen

Prijsuitreiking Vogelfotoparade 2001

Op zaterdag 20 april 2002 zal de prijsuitreiking plaatsvinden van de Vogeljaar Vogelfotoparade 2001.

Zoals gewoonlijk, zal deze bijeenkomst worden gehouden in "De Schaapskooi" bij Schoonrewoerd. Aanvang 14.00 uur. Op deze middag zal er weer een dialezing worden gehouden van een bekende vogelfotograaf. Bovendien kunt u op deze bijeenkomst van gedachten wisselen met andere fotografen en met vrienden van Het Vogeljaar. De toegang is, zo als altijd, weer gratis.

Het verenigingsgebouw van de Natuur en Vogelwacht De Vijfheerenlanden "De Schaapskooi" is gelegen aan de Overboeicop 15 te Schoonrewoerd. Telefoon (0345) 64 12 01. De bijeenkomst wordt omstreeks 16.30 uur gesloten.
Wim Werkman

EEN EEUW NIEUWSGIERIG Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging 1901- 2001

In 2001 bestaat de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) honderd jaar. In het kader van dit jubileum organiseerde de KNNV een tentoonstelling, die van eind september 2001 tot en met 1 april 2002 te bezichtigen is op Kasteel Groeneveld te Baarn.

De KNNV werd opgericht op 27 december 1901 en stelde zich ten doel 'de kennis der levende natuurlijke historie te verspreiden, in de eerste plaats onder hare leden, doch ook buiten de vereniging', zoals in de eerste statuten werd vermeld. Het opzetten van deze tentoonstelling past uitstekend in dit doel.

Hoewel bescheiden van opzet en omvang, is de tentoonstelling bijzonder fraai ingericht en heel informatief. Er wordt een overzicht geboden van de geschiedenis van de natuurstudie, waarbij le-

den van de KNNV in de loop der jaren altijd een belangrijke rol hebben gespeeld. De expositie geeft onder andere een indruk van een aantal maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de verstedelijking, de opkomst van de auto, radio en televisie. Behalve een chronologisch overzicht van deze ontwikkelingen wordt onder andere ook aandacht besteed aan de eigen activiteiten van de vereniging, zoals de natuurstudie tijdens de kampeerevenementen en aan de onderzoeksmethoden naar planten, mossen, paddestoelen, insecten, vogels en zoogdieren. Een en ander wordt getoond met behulp van authentiek materiaal en door middel van interactieve CD-ROM-informatie en met behulp van diapresentaties en video-projecties. Wie meer wil weten over de getoonde onderwerpen kan uiteraard ook gebruikmaken van aanwezige boeken en veldgidsen. Vanzelfsprekend wordt ook aandacht besteed aan het werk van dr. Jac. P. Thijsse en E. Heimans. Van Thijsse worden onder andere enkele originele aantekenboekjes getoond. De tentoonstelling is ook bedoeld als een inspiratie om door te gaan met het ontdekken van wat leeft en groeit en de organisatoren hopen dan ook dat deze expositie zal bijdragen om mensen te stimuleren zelf actief het veld in te gaan en te gaan ontdekken wat daar te zien is. Laat u verrassen en laat u aan de hand meenemen door de KNNV.
R.A.K

Kunstnesten voor visarenden

Na diepgaand onderzoek zijn in België locaties geselecteerd ten behoeve van kunstnesten voor Visarenden. Het betreft Het Wik in Bokrijk (in een boom op een eiland), het Schulensmeer in Herk-De-Stad, de Bergerven in Dilsen, De Luysen in Bree, De Maten in Genk (kunsthorst in hoge boom), de Wijvenheide, de Platweyers in Zonhoven en het Hageven in Neerpelt. Men hoopt in het begin van het broedseizoen met de werkzaamheden klaar te zijn.

Bron: Milieu & Natuur 2001 3 (3). Nadere informatie is verkrijgbaar bij het Fonds voor Instandhouding van Roofvogels, Guy Robbrecht, Breendonckstraat 20 bus 15, B-1840 Londerzeel, België.
P.M.

Betaling abonnementsgeld 2002

In dit nummer treft u aan de acceptgirokaart voor het betalen van het abonnementsgeld voor 2001. Het abonnementsgeld is dit jaar voor het eerst in euro's. Voor een abonnement in Nederland betaalt u € 13,25, en indien u in het buitenland woont betaalt u € 22,69.

Bent u lid van een van de organisaties vermeld op de achterkant van Het Vogeljaar, dan krijgt u 50 eurocent korting. Wij zijn u zeer erkentelijk als u het abonnementsgeld zo snel mogelijk overmaakt. Er zijn vele abonnees die ons extra willen steunen. Wij gaan dit jaar ons vijftigste jaargang in. Misschien een reden voor u om ons dit jaar extra te ondersteunen.

Mocht de acceptgirokaart zoek zijn geraakt, dan kunt u het bedrag van € 13,25 ook overmaken op postrekening 964 472 ten name van Het Vogeljaar te Hedel. U doet ons overigens ook een plezier als u een nieuw abonnee voor ons werft. Nieuwe abonnees ontvangen na betaling van het abonnementsgeld de Vogelkalender ter waarde van € 7,00 gratis thuis.

Wim Werkman

Meeuwen en sterns in Nederland

Plomp Digital Video heeft de derde videoband in de reeks 'Vogels in Nederland' uitgebracht. Deze videoband gaat over meeuwen en sterns. Gedurende bijna twee uur kunnen wij genieten van fraaie beelden opgenomen in ons eigen land en een enkele opname in België.

De herkenning van meeuwen heeft de laatste jaren een grote vlucht genomen. Er zijn zelfs enkele internationale congressen aan gewijd en het aantal meeuwenkenners neemt toe. Daarbij hebben zij een eigen nieuwsgroep op het Internet en misschien raakt u net zo in verwarring als ik bij de gedachte wat we onder de Geelpootmeeuw moeten verstaan.

Het venijn zit in het complex Zilvermeeuw (*Larus argentatus* en *Larus argenteus*) en Kleine Mantelmeeuw (*Larus graellsii*). Deze twee soorten herkennen is niet voldoende. Ook de specifieke leeftijdskenmerken moeten wij onder de knie zien te krijgen en dat is op zich al lastig. Van nog meer kennis getuigt het herkennen van de Pontische Meeuw (*Larus cachinnans*), die van de Geelpootmeeuw (*Larus michahellis*) is afgesplitst. De Baltische Mantelmeeuw (*Larus fuscus*) dient u ook te bestuderen naast de Kleine Mantelmeeuw. De afgelopen jaren zijn er in diverse tijdschriften determinatieartikelen verschenen over deze groep meeuwen. Met behulp van vele foto's op het internet konden wij al aan de gang. De kenners spraken elkaar soms tegen en dat hielp bij het vinden van betere determinatiekenmerken.

Deze videoband is een weergave van de huidige kennis en u wordt op plezierige wijze geïnstrueerd. Dit keer met pijltjes die aangeven over welke verenpartij men het heeft.

De tekst is opgesteld door Bert-Jan Luijendijk. Hij doet alle moeite ons door deze lastige problematiek te leiden. De commentaarstem van Ton van der Horst helpt de aandacht vast te houden. Bij diverse soorten zien wij beelden die de uitleg ondersteunen. Het is steeds een kwestie van vergelijken.

Enige nostalgie zit ook in de opnames. 'Fred', gedurende twaalf jaar de Grote Burgemeester (*Larus hyperboreus*) van de Brouwersdam laat zich in volle wasdom zien. Waar is hij gebleven?

Ook de sterns komen aan bod. Heel goed kunnen wij de diverse soorten met elkaar vergelijken. Met name bij jonge vogels en de soorten die ook in de winter hier te zien zijn, is dat erg plezierig.

Als u terugkomt uit Den Oever of Lauwersoog en u meent daar een Witvleugelstern (*Chlidonias leucopterus*) te hebben gezien in winterkleed dan kunt u deze op de videoband opzoeken en vergelijken met de Witwangstern (*Chlidonias hybridus*) en de Zwarte Stern (*Chlidonias niger*).

Het is te hopen dat de volgende videobanden de didactische ontwikkeling die deze band vertoont, niet alleen behouden, maar waar nodig nog versterken zo dragen deze banden verder bij aan de vaardigheden van onze veldwaarnemers.

De videoband is voor € 25,75 te bestellen door het overmaken van dit bedrag op rekening: 89.90.07.287 ten name van Plomp Digital Video, Wetering 7 te Linschoten. Vermeld dat het gaat om de meeuwenvideo en zet uw naam en adres erbij. De band wordt u dan toegestuurd.

Interessante meeuwenwebsites:

Rudy Offerens wiens website ik al eens eerder besprak,

heeft een nieuwe URL:

<http://www.xs4all.nl/~calidris/index.htm>. Daar zijn altijd meeuwenfoto's te vinden. De Meeuwengroep Nederland is te vinden op: <http://groups.yahoo.com/group/meeuwnl>. U dient zich wel eerst aan te melden. P.C.P.

Jacht bedreigt zeldzaamste Europese gans

De Dwerggans, de zeldzaamste van alle Europese ganzensoorten, wordt ernstig bedreigd door het opnieuw verhuren van de jacht in het natuurgebied De Abtskolk door Staatsbosbeheer.

De Abtskolk bevindt zich achter de Hondsbossche Zeewering bij Petten en vormt met het omringende weidegebied een zeer belangrijk rust- en foerageergebied voor vele soorten ganzen. Het ligt in de bedoeling van de wijde omgeving een groot aaneengesloten natuurgebied te maken, grote delen zijn al in beheer bij Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Onder de vele ganzensoorten die hier overwinteren, bevinden zich regelmatig de zeldzame Witbuikrotgans en de ernstig bedreigde Roodhalsgans. Maar zijn grootste waarde ontleent het gebied aan zijn status als belangrijkste overwinteringsgebied in heel West-Europa voor de Dwerggans. Deze soort gaat in aantal sterk achteruit, van de tienduizenden die een eeuw geleden in Oost-Europa overwinterden zijn slechts enkele honderden over. In Nederland kwam de soort alleen als dwaalgast voor. Daarom is men in het broedgebied in Noord-Zweden 15 jaar geleden met een bijzonder project gestart: eieren van de Dwerggans worden uitgebreed door de in Nederland overwinterende Brandgans. Daardoor hoopt men de nakomelingen van de Dwerggans zover te krijgen dat ze voortaan in het veel 'veiligere' Nederland overwinteren. Van de drie plaatsen in ons land waar dat overwinteren nu regelmatig gebeurt, is het gebied rond De Abtskolk het belangrijkste, zowel in aantallen ganzen als in verblijfsduur. Natuurbeschermingsorganisaties als De Faunabescherming dringen daarom al jaren aan op het verbieden van de jacht in het gebied. De noodzaak daartoe bleek enkele jaren geleden wel heel duidelijk toen één van de in Zweden gemerkte Dwerggans 'per ongeluk'

door een jager werd geschoten. Ondanks aandringen door De Faunabescherming en de plaatselijk zeer betrokken organisatie De Windbreker heeft Staatsbosbeheer de jacht weer voor zes jaren verpacht en voorts zijn de jachtmogelijkheden in vergelijking tot het vorige contract zelfs verruimd. Weliswaar mag alleen gejaagd worden op hazen en eenden, maar het verstoring effect daarvan op de ganzen is zeer groot. Voor deze jacht is geen enkele noodzaak, van schade door hazen of wilde eenden is noch in De Abtskolk zelf noch daarbuiten sprake. Het gebied bestaat grotendeels uit water als noodzakelijk rustgebied voor de ganzen en het is omgeven door riet- en grasland. Verstoring van de ganzen in het gebied van Staatsbosbeheer vergroot slechts de kans dat de ganzen hun heil zoeken in weilanden waar schade kan optreden en waar jacht nog intensiever wordt uitgeoefend. Faunabescherming

vermoedt dat de werkelijke reden van de jachtverpachting ligt in de angst van Staatsbosbeheer voor schadeclaims van boeren, als zij de ganzen te veel met rust laat. Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) heeft echter als vast beleid dat overwinterende ganzen nimmer bejaagd dienen te worden en dat eventuele schade door het Faunafonds wordt vergoed. De Faunabescherming heeft Staatsbosbeheer met klem gevraagd dit jachtcontract te ontbinden. Volgens De Faunabescherming is dit contract in strijd met Europese regelgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Mocht Staatsbosbeheer daar niet op heel korte termijn aan willen of kunnen voldoen, dan zal De Faunabescherming zich genoodzaakt voelen een gerechtelijke procedure te starten.

Bron: persbericht van Stichting De Faunabescherming.